מרובה פרק שביעי בבא קמא ע.

בסתם יחידאה לא אמר. מימה דבכמה מקומות משמע דאמר אפילו בסתם יחידאה דבסוף המוליא (שנת דף פח:) פריך והאמר רבי יוחנן הלכה בסתם משנה ותנן נזיר מופף ומפספס אבל לא קורח ואע"ג דבפ' ג' מייס (נזיר ד' מב. ושם) מוקמינן ליה בר"ש ובפרק המולן (יבמות דף מב:) גבי אחת בתולות דפריך נמי והאמר ר' יוחנן הלכה בסתם משנה אע"ג דאמרי ר"ל דה"פ ה"ל מאן תנא לטועים ר' דוסא כי היכי דלא תקשה סתם משנה לרבי יוחנן כלומר דלא תקשה מאי אולמיה האי סתמא מהאי סתמא דכיון דאיכא לאימור דיחידאה היא לא תשיבא כי ההיא סתם משנה דאתי כרבים וא"ת והא האי סתמא נמי דאין הגונב אחר הגנב יחידאה היא דהיינו רבי יהודה בר פלוגתיה דרבי דוסא דאמר כל שילקטו דוקא ולא כל מה שלקטו ויש לומר דלמא רבי יהודה כל שלקטו נמי שרי ולא נקט כל שילקטו אלא לרבותא דאע"ג דלא שרי אלא על ידי ברירה ור"ל דה"ק ה"ל דבסתמא יחידאה לא אמר כי היכי דלא תקשה ליה סתם משנה אבל השתא שהולרכו לעשות תירוץ אחר לא נאמר יותר אלא אפי' (ב) משנה יחידאה נמי אמר: **לא** כתבינן אורכתא **אמטלטלי.** דוקא אמטלטלין דגזליה אבל אמטלטלין דפקדון כתבינן דהא תלי טעמא בהקדש ויש כח לאדם להקדיש פקדון שיש לו ביד תבירו כדמוכח בהמוכר את הספינה (כ"ב דף פח.) גבי הטוא גברא דאיתי קרי לפומבדיתא אתו כ"ע שקלי חדא חדא אמר הרי הן מוקדשין לשמים ומשמע התם דאי לא קילו דמייהו הוו קדשי ועוד דלעיל אמר אין הגונב אחר הגנב משלם כפל משום דאין בעלים יכולין להקדיש וגונב מבית הנפקד משלם כפל לבעלים כדתניא בהמפקיד (ב"מ דף לג:) ועיקר קרא בגונב מבית שומר כתיב:

אמטלטלין דכפריה. כתב ר"מ דהאידנא נהגו לכתוב אורכתא אפילו אמטלטלי דכפריה וטעמא לא ידענא ור"ת מפרש דטעמא דהלכתא כליגא בתרא דקוגיא דגמרא דיותיה דכשבועות (דף לג: ושם) דייק טעמא דמשניא (ג) עליכם דאיש פלוני כהן הוא הא מנה לפלוני ביד פלוני חייבין והא קתני סיפא עד שיאמרו מפי התובע אמר שמואל בבא בהרשאה והא אמרי נהרדעי לא כתבינן אורכתא אמטלטלי הני מילי (ד) דכפריה אבל לא כפריה כתבינן וכן בפרק יש בכור (בכורות דף מט.) וכיון דהלכתא כליגא בתרא אם כן אפילו כפריה כתבינן דהא ליגא בתרא מפרש טעמא דלא כתבינן אמטלטלין דכפריה משום דמיחזי כשיקרא ולמיחזי כשיקרא לא חיישינן כדמסיק בהכותב (מתיבות דף פח.) ובפרק כל הגט (גיטין דף פו:) דליתא לדרב פפי דאמר האי אשרתא דדייני דמיכתבא מקמי דלבהדו סהדי אתתימות ידייהו פסולה משום דמיחזי כשיקרא וא"ת כיון דלא חיישינן למיחזי כשיקרא אם כן בשבועות (דף לג:) ובבכורות (דף מט.) כי פריך מנהרדעי דאמרי לא כתבינן הוה ליה למימר דליתא וי"ל דאורחא דגמרא למיפרך ממילתא אע"ג דליתא דבפרק ב' דכתובות (ד' כא:) נמי פריך מדרב פפי אמילתיה דרב הונא ואחר כה מחמת זה מחמת זה ומגיה דכרים אע"ג דאמר בהכותב (כתובות ד' פה.) דליתיה ומיהו לפי המפרש התם דהא דקאמר ליתא לא קאי אדב פפי אלא כלומר ליתא לקושיא דאין קושיא דבקיום שטרות דוקא חיישינן למיחזי כשיקרא דבית דין אבל בשאר מילי לא מדרב נחמן אז אין זה ראיה מטוס דפריך מדרב פפי וא"ת ולשינא קמא דנהרדעי מאי הוה משני אמתניתין דשבועות ודבכורות ומיהו אמתניתין דשבועות מלי לאוקמי (ו)בקרקעות וכמ"ד נשבעין אבל בהאיי דבכורות דאיירי בפדיון בכור ליכא לאוקמי כמ"ד פודין בקרקעות דהא קתני בהאיי משנה דאין פודין ויש לומר דאיכא לאוקמינה שהאחד חייב לחבירו ושואל מדרבי נתן אי נמי שנתן לו בשעמד שלשתן ומיהו בהאיי דבכורות צריך לדקדק אם יכול ליתן בשעמד שלשתן כיון דהוא עצמו לא היה יכול להוציא מידו כמו שבכתובה אין יכולה ליתן בשעמד שלשתן כיון דלא ניתנה לגבות מחיים כמו שמפורש בהמובל (לקמן ד' פט.) ואין לתמוה על מה שאנו נוהגין לכתוב הרשאה אפי' במלוה אע"פ שאין אדם יכול להקנות הלוואתו לחבירו כדמוכח במי שמת (כ"ב ד' קמח.) שדוחק למלוה לפלוני איתא בברייא ולא מלי לאשכוחי אלא הואיל ויורש אי נמי בשעמד שלשתן משמע דבשום ענין לא מלי מקני ליה דכיון דקי"ל כאיכא דאמרי ולהך לישנא אמטלטלין דגזילה נמי כתבינן אורכתא אע"פ שאין יכול להקנותו כמו שאין יכול להקדיש דקיימא לן כרבי יוחנן דגזל ולא נתייאשו הבעלים שניהם אין יכולין להקדיש כדמשמע בפ"ק דב"מ (ד' ז. ע"ש) דפריך מינה לרב ומשמע נמי התם דאם כתבינן אמתא דגמרא דאם המקומה מטלטלין לא היה נגזל יכול להקדיש ה"ה הלוואה אע"פ שאין יכול להקנותה כתבינן הרשאה ומעמא דלהאי לישנא מקנין דשלים שויה ועשו תקנה לענין שלימות כאילו היה קונה קנין גמור ויש סמך למנהג בהגהל ו)(בתרא) (לקמן ד' קד:) דרב פפא הוה מסיק זוזי בי מוחאי אקנינהו לרב שמואל בר יהודה אגב אפיפא דביתיה כי אתא נפק לאפיה עד תווך ומסיק משמע לשון הלוואה ויש לדחוק דמסיק בעיסקא מיירי שלא ניתן להוצאה ועוד דבהזהב (ב"מ ד' מו.) ובהמוכר את הספינה (ב"ב ד' עז:) ל"ג ומסיק אלא הוה ליה זוזי בי מוחאי בכל הספרים ואין לדקדק מהתם דבכורות (ד' מט.) גבי פדיון הבן שיכול להרשות אע"פ שנתן לכהן ע"מ להוציא דלא מסקי אדעתייהו שימות תוך שלשים אלמא יכול להרשות במלוה התם ע"כ לאו ע"מ להוציא נתנו לו דקיימא לן כשמואל דאמר התם כשמוך להתיא שמעתא (שם) דפודה בנו בתוך שלשים * ונתאכלו המעות דאין בנו פדוי:

מסורת הש"ס

(א) שבועות לג: בכורות מט., ב) קדושין נב. כ"מ ז. לעיל פח: פט., ג) כ"ב ט: [מוספתא דב"ב פ"ב], ד) [דברים יט], ה) [ר"ה היכא], ו) עיין רש"ל, ז) ל"ל קמא,

הגהות הב"ח

(א) גם' למיתפס פלגא (והלכתא שליח שויה), תפ"מ וע"ב עיין כתר"י כתב דלא גרסי' ליה: (ב) תוס' ד"ה כסתם וכו' כסתם משנה דיחידאה: (ג) ד"ה אמטלטלין וכו' טעמא דמתניא אני עליכם: (ד) באי"ר ה"מ היכא דכפריה אגב:

גליון הש"ס

גמ' והלכתא שליח שויה. עיין כ"ב דף קכ ע"א תוס' ד"ה מדדרש: תוס' ד"ה אמטלטלין וכו' בסה"ד ונתאכלו המעות דאין בנו פדוי. ועיין ב"ב דף קכ ע"א תוספות ד"ה מדדרש:

עין משפט נר מצוה

סה א מיי' פ"ג מהל' שלוחין הל' ו ועיין בהגהות ומ"מ סמג בשין סב טוש"מ וס"ע סי' קכג סעיף ג [רב אלפס כאן ובפ' הנחל עליים דף מח:] סו ב ג מיי' שם הל' ה סמג שם טוש"ע מ"מ סי' קכב סעיף ד: סז ד מיי' שם הל' כ טוש"ע שם סעיף ה: סח ה מיי' שם הלכה ג טוש"ע שם סעיף ו: סט ו מיי' שם טוש"ע שם בהג"ה: ע ז מיי' פ"ג מהלכות גניבה הלכה ו וס"ג הל' ז עוש"מ סי' שנ: עא ח מיי' שם פ"ג הל' ה עוש"מ שם: עב ט מיי' שם הל' ג טור מ"מ שם: עג י כ מיי' שם פ"ג הל' ו עוש"מ שם: עד ל מ ג מיי' שם הל' מ עוש"מ שם:

מוסף רש"י

אורכתא הרשאה, ולשון שולטנות הוא כמו (ב"ב קמד:) בשעת פלוני אורכן שלטון, אף כאן אורכתא השלטה שהשליטו על בעל דינו לפוכעו (שבועות לג:). **אמטלטלי** לפי שאינו נכון והעניים מעידין על מה שמוכר ממכת שיש לו ביד פלוני כך וכך (שם) דהואיל ואינו כתוב מיחזי כשיקרא, שמא אין בידו משל זה כלום ומתניתי קתני דשיקרא (בכורות מט.). **דכפריה** שכבר נשמע שהתנצל שקרן דהשתא מיחזי כשיקרא שאתתא על מ"ש זה שיש לי ביד פלוני כך וכך (שבועות לג:). **אבא חלפתא** אבי חלפתא, דר' יוסי בתם הייט ר' יוסי בן חלפתא (השב"ם ב"ב יז:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com